

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii de Guvern „cu privire la instituirea moratoriului temporar privind aplicarea măsurilor restrictive (suspendarea și/sau revocarea actelor permissive) aferente procesului de supraveghere economică asupra agenților aeronautici certificați în Republica Moldova”

I. Denumirea autorului și participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii de Guvern „cu privire la instituirea moratoriului temporar privind aplicarea măsurilor restrictive (suspendarea și/sau revocarea actelor permissive) aferente procesului de supraveghere economică asupra agenților aeronautici certificați în Republica Moldova” este elaborat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii și Autoritatea Aeronautică Civilă.

II. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și scopul elaborării

În conformitate cu prevederile normative naționale și internaționale, inclusiv prevederi comunitare supranaționale ale Uniunii Europene asumate de către Republica Moldova prin prisma Acordului privind spațiul aerian comun între Uniunea Europeană și statele sale membre și Republica Moldova, activitatea agenților economici în domeniul aviației civile este condiționată de necesitatea corespunderii cu anumite standarde și cerințe atât de ordin operațional și organizațional cât și de ordin economic/financiar.

Impunerea corespunderii acestor cerințe se axează prioritar obiectivul de bază – menținerea unui nivel adecvat de siguranță a în domeniul aviației civile. În acest context, viabilitatea financiară a agentului aeronautic derivă de la imperativul de a dispune de mijloace financiare suficiente pentru acoperirea cheltuielilor operaționale și de capital necesare pentru desfășurarea în siguranță a activității aeronautice. Acest aspect fiind reglementat ca parte componentă a procesului de certificare/autorizare inițială, prelungire periodică a termenului de valabilitate a certificatului/autorizației eliberate, în cadrul supravegherii/monitorizării continue, inclusiv atunci, când se suspectă existența unei posibile probleme financiare, care ar putea afecta siguranța operațiunilor sale.

Criza pandemică actuală a avut și are în continuare un impact negativ major în activitatea agenților economici din mai multe ramuri, și special a afectat domeniul transporturilor aeriene civile. La nivel european, conform datelor publicate de Eurocontrol, care este managerul de rețea pentru funcțiile de rețea de trafic aerian ale cerului unic european, indică o scădere a traficului aerian de aproximativ 90 % pentru regiunea europeană la sfârșitul lunii martie 2020, comparativ cu martie 2019*. Aceeași situație atestându-se și în cazul Republicii Moldova. Conform datelor Autorității Aeronautice Civile (denumită în continuare AAC), până în octombrie a anului curent, numărul de pasageri transportați pe calea aerului în/din Republica Moldova s-a redus cu 68% - de la 20368 mii pasageri în 2019 la 764 mii pasageri în 2020, fiind efectuate 7836 zboruri, ceea ce reprezintă de 3 ori mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent.

Pe lângă transportul de pasageri, restricțiile impuse de pandemia COVID – 19 s-a răsfrâns și asupra transportatorilor cargo, astfel operatorii aerieni naționali, antrenați în

* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32020R0696>

misiuni de transporturi cargo peste hotare au efectuat 6411 zboruri, sau cu 26% mai puține față de același indice în 2019.

Totodată, preciză că măsurile impuse de pandemia COVID – 19 și efectele sale negative nu s-au limitat doar la transportatorii aerieni, respectiv, problemele asigurării financiare s-au reflectat inevitabil și asupra agenților aeronautici din activități conexe – servicii aeroportuare, de navigație aeriană, de deservire la sol (handling), certificare medicală aeronautică, pregătirea personalului navigant.

Respectiv, pe parcursul anului curent pierderile suportate de agenții aeronautici naționali se cifrează între 133 – 186 mln. lei trimestrial, rezultatul pierderilor ramurii, în total pe 9 luni ale anului 2020, a constituit circa 475 mln. lei. Cu pierderi au terminat perioada respectivă 5 din 10 operatori aerieni, 4 din 7 întreprinderi de deservire la sol, toți operatorii de aerodrom (3 aeroporturi) și unicul furnizor de servicii de trafic aerian, iar o întreprindere de deservire la sol și-a limitat activitățile la deservirea doar a zborurilor de tip charter.

Astfel, atât la nivel european cât și la nivel național, agenții aeronautici care aveau o situație financiară solidă înainte de pandemia de COVID-19, s-au confruntat și se confruntă în continuare cu probleme de lichiditate care ar putea atrage după sine suspendarea sau revocarea certificatelor/ licențelor/ autorizațiilor de operare. Această situație a impus ca, atât Uniunea Europeană, prin instituțiile sale regulatorii de nivel supranațional, cât și fiecare stat în parte să elaboreze și să implementeze de urgență măsuri derogatorii de la prevederile cadrului normativ aplicabil în ceea ce ține de suspendarea și sau revocarea anumitor tipuri de certificări, licențe, declarații și/sau autorizări.

Prin urmare, la nivelul comunității europene, a fost instituit un mecanism de derogare de la normele comune pentru operarea serviciilor aeriene, în speță normele ce țin de supravegherea economică/ capacitatea financiară, în baza unor evaluării economice, și altor condiționări care să nu pună în pericol siguranța în domeniul aviației civile, care le-a permis instituțiilor responsabile să nu suspende și/sau să revoce după caz, certificările, licențele, declarațiile și/sau autorizările .

Analizând acțiunile întreprinse de comunitatea europeană, recomandările ICAO, și experiența altor state, considerăm necesară și oportună internalizarea măsurilor identificate și aplicate de către statele membre UE, prin crearea și implementarea imediată a unor norme derogatorii care să nu pună în pericol existența și activitatea unor agenți aeronautici naționali.

La momentul actual, în sensul aplicării prevederilor normative, autoritatea administrativă de implementare și realizarea a politicilor în domeniul aviației civile (AAC) este impusă să aplice măsuri restrictive față de agenții aeronautici odată cu constatarea unor curențe la capitolul asigurarea suportului financiar, și respectiv nerespectării (nemenținerii) condițiilor inițiale de certificare (autorizare). Mai mult de 50% din transportatorii aerieni, 70 % din întreprinderile de deservire la sol, 100 % din operatorii de aerodrom și unicul furnizor de servicii de navigație aeriană sunt pasibili aplicării măsurilor restrictive, implicit să le fie oprită forțat activitatea.

În condițiile, când carantina pandemică a redus capacitățile financiare ale majorității agenților economici, urmarea strictă a normelor legale sus indicate va aduce la retragerea/suspendarea certificatelor/autorizațiilor emise și, eventual, la stoparea activității în ramură. Totodată controalele și verificările efectuate de AAC, dar și de către inspecțiile inopinate pe aeroporturile străine, confirmă că agenții aeronautici reușesc să mențină nivelul necesar de siguranță a zborurilor, chiar și confruntându-se cu un grad de insuficiență a resurselor financiare. În această ordine de idei, se propune instituirea moratoriului temporar privind aplicarea măsurilor restrictive (suspendarea și/sau revocarea actelor permissive) aferente procesului de supraveghere economică asupra agenților aeronautici certificați în Republica Moldova prin aprobarea și implementarea prevederilor prezentului proiect de act normativ.

III. Descrierea gradului de compatibilitatea cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de Hotărâre de Guvern nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

IV. Principalele prevederi ale proiectului

Proiectul Hotărârii de Guvern propune instituirea moratoriului temporar privind aplicarea măsurilor restrictive (suspendarea și/sau revocarea actelor permissive) aferente procesului de supraveghere economică asupra agenților aeronautici certificați în Republica Moldova prin aprobarea și aplicarea unor măsuri derogatorii de la prevederile actelor normative de nivelul hotărârilor de Guvern și Reglementărilor aeronautice civile care reglementează obligativitatea suspendării și/sau revocării certificatelor și sau autorizațiilor agenților aeronautici de a corespunde anumitor din cauza anumitor neconformități cu cerințe de ordin economico – financiar. Totodată aceste prevederile derogatorii urmează a fi aplicate în baza unei evaluări a situației financiare, cu condiția că siguranța nu este pusă în pericol și există o perspectivă realistă de redresare financiară satisfăcătoare în următoarele 12 luni a agentului aeronautic.

Astfel, se instituie derogări de la :

1. Prevederile Hotărârii de Guvern nr. 737/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele administrative referitoare la anumite categorii de aerodromuri;
2. Prevederile Hotărârii de Guvern nr. 653/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri;
3. Prevederile Hotărârii de Guvern nr. 737/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele administrative referitoare la anumite categorii de aerodromuri;
4. Prevederile altor acte normative aplicabile agenților aeronautici care nu sunt reglementate de prevederile actelor normative de la pct. -le 1 -3, aici încadrându-se Reglementări Aeronautice Civile și alte acte normative subsecvente normelor juridice instituite de legislația sus – menționată.

Întru realizarea acestor prevederi, autoritatea responsabilă (AAC), va continua monitorizarea menținerii nivelului de siguranță a zborurilor. În caz, că pe parcursul supravegherii continue se suspectă existența unei posibile probleme financiare, care ar putea afecta siguranța operațiunilor aeriene, AAC:

- va efectua evaluarea nivelului de solvabilitate;
- va analiza eventualele riscuri;

- va determina punctele critice și potențial vulnerabile în activitatea aeronautică a agentului respectiv;
- va efectua control operațional al activității agentului aeronautic;
- reieșind din rezultatele obținute și nivelul de afectare a siguranței zborurilor, va decide asupra oportunității de a restricționa activitatea agentului economic în domeniu.

Complementar celor expuse, moratoriul nu se va extinde asupra necesității de a menține asigurarea răspunderii civile a agenților aeronautici față de pasageri, bagaje și părțile terțe, precum și asupra necesității prezentării trimestriale de către agenții aeronautici a informației economice conform art.11 lin. (5) *programul de supraveghere continuă* din Codul Aerian al Republicii Moldova nr.301/2017;

V. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

VI. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de act normativ instituie norme juridice derogatorii, fiind aplicate în conformitate cu prevederile art. 5, alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

VII. Avizarea și consultarea proiectului

În conformitate cu prevederile art. 14, alin . (4) a Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii de Guvern a fost supus elaborării fără respectarea etapelor de consultări publice.

VIII. Constatările expertizei anticorupție

În conformitate cu prevederile art. 14, alin . (4) a Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii de Guvern a fost supus elaborării fără respectarea etapelor de consultări publice.

IX. Constatările expertizei juridice

În conformitate cu prevederile art. 14, alin . (4) a Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii de Guvern a fost supus elaborării fără respectarea etapelor de consultări publice.

X. Constatările altor expertize

În conformitate cu prevederile art. 25, alin. (2) din Legea nr.100 cu privire la actele normative a fost elaborat un studiu de cercetare, astfel în scopul asigurării unei argumentări detaliate a prevederilor prezentului act normativ a fost elaborată și prezentată Analiza Impactului de Reglementare în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și cu metodologia aprobată de Guvern;

Secretar de stat

Iulian POSTICĂ